

Radioman, artiest en leraar Jans Polling geniet van het leven

Een mens moet zijn talenten benutten

Jans Polling (50) uit Borger is parttime docent handvaardigheid aan het Comeniuscollege in Stadskanaal. Daarnaast is hij radiomaker, schrijver, verhalen-verteller, zanger en cabaretier. Zijn donkerbruine stem is het visitekaartje van Radio Drenthe. Er gaat geen dag voorbij zonder dat het geluid van Polling door de ether klinkt. Als hij niet hoorbaar is als presentator van populaire programma's als 'Muzementen' en 'Jukebox', of als de gemoedelijke verteller van verhalen over zijn vrouw Mieke en hun drie kinderen, dan is zijn stem wel ingeblikt aanwezig in de aankondigingen van programma's en rubrieken. De actieve directeur van het éénmansbedrijfje 'Jans Polling Producties' is een populaire noorderling. En daar geniet hij van.

Geldingsdrang

◀ Jans Polling thuis in zijn eigen mini-studio waarin hij complete geluidsproducties maakt.

Als de muren van de werkkamer van Jans Polling in zijn huis aan de

Als de muren van de werkkamer van Jans Polling in zijn huis aan de Hoofdstraat in Borger een verhaal zouden kunnen vertellen, dan zou dat een boeiend verhaal zijn. Want ooit was deze ruimte de gelagkamer van een eenvoudig dorpscafé waarin de ouders van Jans de scepter zwaaiden. Het was in de eerste jaren na de Tweede Wereldoorlog. De wereld was zwanger van een nieuwe tijd. Maar aan de eeuwenoude gebinten van het café kleefden ook toen al schimmen uit een grijs verleden; van marskramers en van kleine luiden die zich er op barre winteravonden laafden aan de gloeiende turfkachel en het schuimend bier.

Door **Ab Drijver**
Foto's **Harry Tielman**

Jans Polling is gevoelig voor de sfeer van vroeger. De muren van zijn werkkamer zijn dan ook niet bekleed met gipsplaten en/of behang. Een kale muur, vol oneffenheden, scheurtjes en vochtplekken roept een sfeer van eenvoud en geborgenheid op. In een decor van overvolle boekenkasten, rommelige stellingen en geavanceerde computer-apparatuur vertelt hij, bedachtzaam pijprokend, en zorgvuldig-langzaam formulerend in zangerig Hondsrug-Drents, hoe hij hier zijn kindertijd beleefde.

Kinderen van kleine middenstanders zullen zijn verhaal herkennen, stelt hij vast. Er waren vijf spruiten, en vader en moeder hadden het dus altijd druk. Vader werkte ook nog veel buitenshuis. Daarom bestierde moeder meestal zowel het huishouden als het café. Als vader thuis kwam was er geen tijd voor ontspanning. „Als kind wist je dat je ouders het goed met je voor hadden. Maar persoonlijke aandacht voor de kinderen was er nauwelijks. Eigenlijk had niemand van ons een privéleven. Van een eigen kamertje hadden wij nooit gehoord. Het was altijd druk in en om het huis. Er liepen mensen in en uit, en we hadden ook nog jarenlang een paar vaste kostgangers over de vloer.”

Vershil

De kleine Jans groeide dus op in een bijzondere wereld. „Als kind observeerde ik de grote mensen als ze in het café zaten. Zo leerde ik dat er vaak een groot verschil bestaat tussen uiterlijke schijn en ware persoonlijkheid. Je zag hoe mensen, onder invloed van drank en gezelligheid, totaal veranderden. Vaak was dat grappig om te zien, maar soms was het ook ontluisterend. Toen ik in de puberteit was, had ik het gevoel dat ik al heel veel van de wereld had gezien.”

Jans was een jochie dat over een flinke dosis geldingsdrang beschikte. „Maar tegelijkertijd was ik verlegen. Of eigenlijk moet ik zeggen dat ik geremd was. Ik begon vaak te hikkelen als ik iets moest vertellen. Dat probleem was op de lagere school ontstaan. Ik weet nog steeds niet waardoor dat gebeurd is. Op de ulo werd het er niet beter op. Ik stond stijf van de stress als ik wist dat ik voor de klas moest verschijnen. Je gaat in zo'n situatie heel vreemd reageren. Je stottert, of je klapt dicht. Meestal kende ik de antwoorden wel, maar ik kreeg ze niet over de lippen. Dat was afschuwelijk. Ik behaalde onvoldoendes en viel ook op andere terreinen buiten de boot. Toen ik mij spontaan meldde voor een rol in een musical die op de ulo zou worden opgevoerd zei de leraar glashard dat hij mij niet kon gebruiken omdat ik stotterde. Maar ik zat toch ook al gauw in een bandje, als zanger-gitarist, dus verlegen was ik niet. En

als ik moest zingen dan was er niets aan de hand. Dan rolden de zinnen er vloeïend uit.”

De (inmiddels overleden) kinderboeken-schrijver en Drentstalig dichter Hans Heyting leerde Jans jaren geleden hoe hij gedichten en verhalen moest voordragen. Plaatsgenoot Heyting was indertijd medewerker van het Drents Programma van de toenmalige Radio Omroep Noord en Oost (RONO).

„Hans was een grootmeester op het gebied van voordracht en stemgebruik. Hij leerde me hoe je teksten moet ontleden zodat je ze op de juiste manier kunt voordragen. En dat gaf me zelfvertrouwen waardoor ik ook op andere gebieden zelfverzekerd werd.”

Jans wist toen nog niet dat hij ook zelf in de radiowereld zou belanden. Hij werkte inmiddels in het onderwijs, was vader van een jong gezin en daarnaast volop in het sociaal-cultureel leven van Borger actief, onder meer als voorzitter van de overkoepelende sportvereniging, regisseur van toneelvereniging Eendracht en oprichter en voorzitter van de Jonge Heren Sociëteit, een vriendenclub die menig ludiek stuntje lanceerde.

Schaalvergroting

Hij had het meestal razend druk. Maar desondanks had hij toch vaak het gevoel dat er iets essentieels in zijn leven ontbrak. Schaalvergroting en bezuinigingen maakten het werk in het onderwijs er niet aantrekkelijker op. „Toen ik in 1973 als leraar handvaardigheid begon, werkte je met groepen van zo'n vijftien kinderen. Je probeerde in die tijd iedereen in de groep voldoende aandacht te geven. En dat lukte aardig moet ik zeggen. Maar tegenwoordig zitten er dertig kinderen in een groep en dan kun je een individuele benadering wel vergeten. De hele maatschappij is veranderd. Alles is zakelijker geworden en de politiek heeft niet echt meer iets voor het onderwijs over. Het onderwijs in Nederland is een zinkend schip. Het klinkt

hard, maar het is waar. Je probeert er als lesgevende het beste van te maken. Ook ik heb jarenlang mijn best gedaan om de negatieve gevolgen van schaalvergroting en bezuinigingen te compenseren door nog harder en nog langer te werken, maar ik liep er uiteindelijk helemaal in vast. Als je een perfectionist bent, die alle leerlingen een eerlijke kans wil geven zodat ze zich volledig op basis van de eigen ontwikkelingsmogelijkheden en talenten kunnen ontplooien, dan heb je jezelf een onmogelijke taak op de schouders gelegd.”

De toenemende werkdruk in het onderwijs was er mede debet aan dat Jans zo'n veertien jaar geleden zwaar overwerkt raakte. „Maar ik had het eerst niet in de gaten. Ik holde maar door en putte mezelf en mijn directe omgeving steeds verder uit. Het kon niet goed gaan. Op een dag brak er toch een beetje inzicht door. Ik bleef gewoon lesgeven maar ik stopte radicaal met alle sociaal-culturele en maatschappelijke activiteiten die ik er naast had gedaan. Ik was helemaal opgebrand. Als ik nu op die periode terugkijk dan is het net alsof het een zwart gat in mijn geheugen is. Ik heb er maar heel weinig herinneringen aan. Ik wist in die tijd alleen maar dat er iets moest veranderen. Maar hoe dat moest, dat wist ik niet.”

Creativiteit

De RONO was inmiddels Radio Noord geworden, een regionale omroep die zowel het publiek in Groningen als Drenthe bediende. „In 1985 kreeg ik de kans om naast mijn baan als leraar handvaardigheid radio-werk te gaan doen. De presentatoren van het *Drents Programma* van Radio Noord, Hitjo Schut en Geesje Been gingen in de vut en Marga Kool en ondergetekende volgden hen op. Dat radiowerk was voor mij een verademing. Ik kon er heel veel creativiteit in kwijt. Gelukkig heeft mijn directie op school begrepen

dat ik zoiets nodig heb. Ik heb tot nu toe alle medewerking gekregen. Ik geef nu alleen nog les aan de bovenbouw en richt me speciaal op de examenklassen. Omdat ik korter ben gaan werken ben ik nu hele dagen vrij. En die gebruik ik voor andere activiteiten. Doordat ik mijn creativiteit nu op zeer verschillende terreinen kwijt kan, ben ik ook weer met hart en ziel bij het lesgeven op school betrokken geraakt.”

Stroomversnelling

Het radio-werk kwam in een stroomversnelling terecht nadat Radio Drenthe werd opgericht en Radio Noord het *Drents Programma* beëindigde. In maart 1985 ging Jans als free-lancer voor de kersverse Drentse omroep werken. Hij bedacht programma-formules die stuk voor stuk succesvol bleken te zijn. De verhalen die hij in opdracht van de omroep schreef zijn inmiddels in zes bundels uitgebracht. De jongste bundel is getiteld: *'t Komt zoast valt*.

Jans trekt regelmatig door het land. Als verteller, en als helft van het populaire Duo Dampo (samen met Andre Damming) staat hij ook regelmatig als zanger-cabaretier op het podium. Het Duo presenteerde eind vorig jaar, samen met het streektaalduo Harm en Roelof de cd *Over vrouwlhuu enzo*.

Jans hield enkele belangrijke inzichten over aan de tijd waarin hij zwaar overwerkt was. Midden in de diepste dalen ving hij af en toe een glimpje op van een hogere geestelijke werkelijkheid die hem de kracht gaf om door te gaan. „Dan was er soms opeens een gevoel dat me zei dat het wel goed zou komen. Jaren later, toen ik in verband met een radio-programma een lid van een spiritistische vereniging had geïnterviewd, begon ik mij te realiseren dat ik eigenlijk altijd al een bepaalde binding met 'de wereld van het ongrijpbare' heb gevoeld. Die man vertelde over het verschijnsel 'uittredingen' waarbij de geest het

ducties maakt.

◀ Zijn huis aan de Hoofdstraat in Borger is het voormalige café waar de ouders van Polling ooit de scepter zwaaiden.

◀ De periode van innerlijke onrust en strijd is voorbij.

lichaam kan verlaten. Ik heb dat zelf een keer ervaren. En een goede vriendin van ons heeft een bijna-dood-ervaring gehad toen ze op sterven lag. Ze vertelde dat haar overleden moeder op haar stond te wachten toen ze op het punt stond om dood te gaan. Haar moeder zei dat ze terug moest gaan naar het leven op aarde omdat de tijd van het definitieve afscheid voor haar nog niet aangebroken was. Ik heb me er in verdiept en nu weet ik heel zeker dat er ook beschermengelen bestaan. Ieder mens heeft een beschermengel die hem of haar raad probeert te geven. Je moet je er voor openstellen. Als je dat doet, dan kun je de aanwezigheid van zo'n kracht ervaren.”

Jans kent zijn eigen beschermengel goed. „Hij manifesteert zich als een klein vriendelijk mannetje met een blozend gezicht. Ik ken zijn naam niet. Mijn zoon heeft de zelfde beschermengel. Ik heb hem ook bij hem zien staan. En de geestelijke begeleiders van mijn dochters ken ik ook. Alleen die van mijn vrouw heb ik nog nooit gezien. Ik heb het gevoel dat ik al vaker geleefd heb en dat het leven na de dood dus niet verloren gaat.

Niet bang

Als mensen sterven, dan worden ze opgehaald door 'iemand van de andere kant'. Ik geloof dat je niet bang hoeft te zijn voor de dood. Soms denk ik: als het nu afgelopen zou zijn dan zou ik er vrede mee hebben. Maar dat is moeilijk uit te leggen want ik houd heel veel van het leven en ik geniet er geweldig van. De periode van innerlijke onrust en strijd is voorbij. En ik heb inmiddels heel veel geluk ervaren. Een prachtig gezin, gezondheid en voorspoed. Succes ook. Ik ben echt heel erg tevreden. Als je mij vraagt wat de zin van het leven is dan zeg ik dat die waarschijnlijk ligt in de mate waarin je de talenten waarmee je geboren wordt daadwerkelijk gebruikt. En ik heb het gevoel dat ik dat nu volledig doe”.